

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-567/20–1

Kohtuasi C-567/20

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

29. oktoober 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Općinski građanski sud u Zagrebu (Zagrebi tsiviilkohus, Horvaatia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. oktoober 2020

Hageja:

A.H.

Kostja:

Zagrebačka banka d.d.

[...]

Općinski građanski sud u Zagrebu (Zagrebi tsiviilkohus, Horvaatia) esitab hageja A.H., elukoht Zagreb, [...], [...] ja kostja Zagrebačka banka d.d., [...] asukoht Zagreb [...], [...], vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab tuvastamise ja maksmise Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel Euroopa Liidu Kohtule:

EELOTSUSETAOTLUSE

I. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu määramine

II. [...] Põhikohtuasja pooled

Hageja [:] A.H. z Z. [...]

Kostja [:] Z.b.d.d. z Z. [...]

Euroopa Liidu Kohtule esitatakse seoses Euroopa Liidu õiguse, ja täpsemalt nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes, tõlgendamisega järgmised eelotsuse küsimused:

1. Kas direktiivi 93/13 ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artikli 6 lõiget 1, mida on tõlgendatud Euroopa Kohtu praktikas, eelkõige kohtuasjas C-118/17 Dunai, tuleb tõlgendada nii, et seadusandja sekkumine tarbija, kes on laenuvõtja, [lk 2] ja panga õigussuhetesse ei tohi tarbijatelt võtta õigust seaduse alusel sõlmitud esialgse lepingu või lepingu lisa tingimuste kohtulikuks vaidlustamiseks, et kasutada õigust nõuda tagasi alusetult saadud soodustusi, mille pank ebaõiglaste lepingutingimuste alusel tarbija kahjuks sai olukorras, kus seadusandja sekkumisega muutsid tarbijad esialgset lepingulist suhet vabatahtlikult tingituna seadusest tulenevast panga kohustusest sellist võimalust tarbijatele pakkuda, mitte vahetult seaduse alusel, nagu toimus kohtuasjas Dunai?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, kas siis liikmesriigi kohus, kes teeb otsuse kahe isiku (laenuvõtja ja panga) vahelises menetluses ja kes ei saa tarbijakrediidi seaduse muutmise ja täiendamise seadusele (Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) – järgides Vrhovni sudi (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) antud tõlgendust – anda direktiivi 93/13 nõuetega kooskõlas olevat tõlgendust, võib ja/või on kohustatud selle direktiivi ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklite 38 ja 47 alusel jätma selle liikmesriigi seaduse sellele seadusele Vrhovni sudi (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) antud tõlgenduse kohaselt kohaldamata?

PÕHIKOHTUASJA ASJAOLUD

15. oktoobril 2007 sõlmis hageja A.H. tarbijana kostjaga Zagrebačka banka d.d kui laenuandjaga eluasemelaenu, mille alusel pank tegi tarbijale kättesaadavaks Šveitsi frankides nomineeritud laenu summas 309 373,82 Šveitsi franki, mis maksti välja Horvaatia kunades laenu väljamaksmise päeval kehtinud keskmise Hrvatska Narodna banka (Horvaatia keskpanga) (edaspidi: „HNB“) vahetuskursi alusel ning hageja maksis laenu tagasi Horvaatia kunades vastavalt HNB keskmisele vahetuskursile Šveitsi frangi suhtes.
- Selle eelnevalt koostatud tüüp-laenulepingu artiklis 1 nägi kostja ette tingimuse, mille kohaselt lepingu vääringuks on Šveitsi frank, sidudes lepingu artiklis 7 nimetatud laenu tagasimaksmise selle vääringuga nii, et hageja igakuine ja kogu laenukohustus arvutatakse vastavalt liikmesriigi omavääringu Horvaatia kuna kõikumisele Šveitsi frangi suhtes ning artikkel 2 sisaldab tingimust, mille kohaselt muutuv intressimäär muutub panga otsuse alusel, näitamata ära täpseid, selgeid ja kontrollitavaid parameetreid, kuidas see määr muutub, see tähendab näitamata, kuidas need lepingutingimused on seotud hageja kogu laenukohustuse kindlaks määramisega.

3. Hageja rõhutab, et kostja lisas lepingusse ebaõiglase ja kehtetu tingimuse, mille kohaselt määrati kindlaks vääring – Šveitsi frank, mis seoti laenukapitaliga, see tähendab, et leping sisaldas ebaõiglast tingimust muuta intressimäära selliselt, et need muutuksid panga enda otsuse alusel ning ei enne lepingu sõlmimist ega lepingu kehtivuse ajal ei rääkinud kostja seda hagejaga eraldi läbi, ei selgitanud Šveitsi frangi vääringuks valimisega seotud riski, ei määranud kindlaks intressimäära muutust mõjutavaid täpseid parameetreid ja arvutusmeetodeid, tegutses vastuolus nii tarbijakaitseaduse (Zakon o zaštiti potrošača, edaspidi: „ZZP“) ja võlaõigusseaduse (Zakon o obveznim odnosima, edaspidi: „ZOO“) sätetega, hea usu ja õigluse põhimõtetega kui ka võlaõiguse põhiprintsiipidega ja Euroopa Liidu õigusaktidega, peamiselt nõukogu direktiiviga 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (edaspidi: „direktiiv 93/13“), mille sätted võeti liikmesriigi õigusesse üle tarbijakaitseadusega (Zakon o zaštiti potrošača), millise tegevuse tulemuseks oli lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalustamatus, mis kõik kahjustas hagejat kui tarbijat.

[lk 3]

4. Hageja tugineb kollektiivse õiguskaitse kohtuasjale kostja vastu, mida menetleti selleks, et kaitsta tarbijate huve ja kaitsta seega ka käesolevas menetluses hageja huve, mida menetles ja milles lõpetas menetluse Trgovački sud u Zagrebu (Zagrebi kaubanduskohus, Horvaatia), toimiku viide [...].
5. Menetlus kestis seitse aastat ning allpool on esitatud kollektiivse õiguskaitse menetluse kronoloogia:
- 4. juulil 2013 leidis Trgovački sud u Zagrebu (Zagrebi kaubanduskohus, Horvaatia) otsusega [...], et kõik kaheksa kostjaks olevat panka¹, ja seega käesolevas asjas kostja kui kostja nr 1 toonases menetluses, rikkusid tarbijate kollektiivseid huve ja õigusi, kuna aastatel 2004–2008 sõlmisid nad laenulepingud, kasutades neis tühiseid ja ebaõiglasi lepingutingimusi, nii et nendes tarbijalepingutes määrati vääringuks Šveitsi frank, millega oli seotud laenu tagasimakse, see tähendab, et kokkulepitud nominaalset intressimäära muudeti laenukohustuse kehtivuse ajal panga ühepoolsete otsuste alusel.
 - 13. juunil 2014 otsustas Visoki trgovački sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus) pankade, nende hulgas käesolevas asjas kostja kui kostja nr 1 toonases menetluses, apellatsioonkaebuse asjas [...], et lepingutingimus, mis puudutas panga ühepoolset otsuse alusel muutuvat intressimäära, on ebaõiglane ja tühine, samas kui Šveitsi frangi vääringuks määramist puudutava tingimuse tunnistas kohus kehtivaks.
 - Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) jättis 9. aprilli 2015. aasta otsusega Visoki trgovački Sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus)

¹ Välja arvatud Sberbank d.d., hiljem tehti ka selle panga suhtes samasugune kohtuotsus nagu ülejäänud pankade suhtes.

otsuse muutmata, leides, et lepingutingimus, mis puudutas panga otsuse alusel muudetavat intressimäära, on ebaõiglane ja tühine, ning otsustas pärast tarbijate esindaja ülevaatega tutvumist, et Šveitsi frangi vääringuks määramist puudutav tingimus kehtib.

– Ustavni sud RH (Horvaatia Vabariigi konstitutsioonikohus) tühistas 13. detsembril 2016, vaadanud läbi tarbijate esindaja põhiseaduskaebuse, Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsuse osas, mis puudutas Šveitsi frangi vääringuks määramist, ja saatis asja sellele kohtule uueks arutamiseks.

– Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) tegi 3. oktoobril 2017 otsuse [...], mille alusel saadeti asi osas, mis puudutas Šveitsi frangi vääringuks määramist, tagasi arutamiseks Visoki Trgovački sud RH-le (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus).

– Visoki Trgovački sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus) tegi 14. juunil 2018 otsuse [...], milles tuvastas Šveitsi frangi vääringuks määramist puudutava lepingu tingimuse ebaõigluse ja tühisuse, põhjusel, et pangad, ja seega käesoleval juhul kostja kui kostja nr 1 toonases menetluses, sõlmisid ajavahemikus 2004–2008 laenulepingud, kasutades neis tühiseid ja ebaõiglasi lepingutingimusi nii, et vääring, millega laenu tagasimakse oli seotud, oli kindlaks määratud vaidlustatud tarbijalepingutes ja see oli Šveitsi frank. Visoki Trgovački sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus) jättis selles kohtuasjas kõigi pankade, ja seega ka käesolevas kohtuasjas kostja, suhtes 2013. aasta esimese astme otsuse jõusse osas, mis puudutab Šveitsi frangi vääringuks määramist.

– Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus), olles läbi vaadanud kassatsioonkaebuse, mille esitasid pangad, ja seega ka käesoleva asja kostja kui kostja nr 1 toonases menetluses, jättis 3. septembril 2019 Visoki Trgovački sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus) 14. juuni 2018. aasta otsuse muutmata.

6. Kollektiivse tarbijakaitse menetluse tulemus on see, et nii Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimust kui ka panga otsuse alusel muudetud intressimääraga seotud tingimust peeti ebaõiglaseks ja [lk 4] tühiseks kõigis laenulepingutes, mis sisaldasid Šveitsi frangi valuutaklauslit, mis olid kõnealusel ajavahemikul sõlmitud kostjaks olevates pankades, see tähendab, et seaduslikult tuvastati, et selle menetluse kostja Zagrebačka banka d.d. (selles menetluses kostjana nr 1) rikkus ajavahemikus 10. septembrist 2003 kuni 31. detsembrini 2008 tarbijate kollektiivseid huve ja õigusi ning seega ka hageja huve ja õigusi, kuna kasutas sõlmitud laenulepingutes ebaõiglast lepingutingimust, mille alusel muudeti kokkulepitud nominaalset intressimäära laenukohustuse kehtivuse ajal panga ühepoolsete otsuste alusel, mille üle eraldi läbi ei räägitud ja milline tingimus on kehtetu, see tähendab, et tuvastati seaduslikult, et ajavahemikul 1. aprillist 2005 kuni 31. detsembrini 2008 rikkus pank tarbijate huve ja õigusi ning seega ka hageja huve ja õigusi, kohaldades laenulepingute sõlmimisel

tühiseid ja ebaõiglasi lepingutingimusi, mille alusel määrati kindlaks vääring – Šveitsi frank, mis oli seotud laenukapitaliga, ega teavitanud ettevõtjana tarbijaid täielikult kõigist parameetritest, mis on vajalikud täieliku teabe põhjal kehtiva otsuse tegemiseks, mille tulemuseks oli lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalustamatus, ning seetõttu tegutses kostja tollal kehtinud tarbijakaitseseaduse (Zakon o zaštiti potrošača) ning ka võlaõigusseaduse (Zakon o obveznim odnosima) normide vastaselt.

7. Viidatud kollektiivses kohtumenetluses kohaldati kohtuotsuse tegemisel direktiivi 93/13 ning kohtuotsuste tegemisel juhendusid kohtud Euroopa Liidu Kohtu tõlgendusest, mis on väljendatud kohtuasjades C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid ja C-26/13 Kasler.
8. Horvaatia Vabariigis kehtivate sätete, tsiviilkohtumenetluse seaduse (Zakon o parničnom postupku) (artikkel 502c) ja tarbijakaitseseaduse (Zakon o zaštiti potrošača) (artikkel 138a) kohaselt ning kollektiivse õiguskaitse kohta tehtud otsuste alusel said tarbijad, ja seega ka hageja, õiguse nõuda pankade poolt alusetult saadud soodustuste hüvitamist individuaalses menetluses ja seepärast algatas tarbija kohtumenetluse, mis on eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli, kohtuasi nr [...].

SEADUSANDLIK SEKKUMINE

9. 30. septembril 2015 võttis Horvaatia Vabariik vastu tarbijakrediidiseaduse muutmise ja täiendamise seaduse (Zakon o izmjeni o dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) (edaspidi: „ZID ZPK 2015“), mille alusel pakuti laenuvõtjatele võimalust arvestada laenukohustus Šveitsi frankidest ümber eurodeks.
10. Hageja tegi seda laenulepingu lisa sõlmimisega ja selle lisa alusel arvestati tema laen Šveitsi frankidest ümber eurodeks. Ümberarvestamine ei toimunud seega kohalikku vääringusse Horvaatia kunasse, vaid muusse välisvääringusse, milleks oli euro.
11. Käesoleva konkreetse menetluse põhiküsimus puudutab tarbijakrediidi seaduse muutmise ja täiendamise seaduse (Zakon o izmjeni ja dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) õiguslikke tagajärgi.
12. Ümberarvestuseks määras ZID ZPK 2015 konkreetse meetodika tarbijate uue laenukohustuse suuruse arvutamiseks, mis seisnes sisuliselt Šveitsi frangi ümberarvestamises euroks laenu algusest peale, et saada 30. septembri 2015. aasta seisuga uus laenukapital eurodes, mille järgi laenuvõtja oma laenu edaspidi tagasi maksab. Ümberarvestusmeetod oli kirjeldatud ZID ZPK 2015 artiklis 19c ja see seisnes selles, et kõiki tarbija makseid reaalse laenu eest võrreldi simuleeritud, fiktiivse [lk 5] eurodes laenu tingimustega, fiktiivne laen suleti tegelike maksetega ja sel viisil arvutati laenusaldo 30. septembri 2015. aasta seisuga ning sellises võrdluses selgus tarbijatel alamakse või enammakse. Selle põhjal anti tarbijatele

võimalus sõlmida laenulepingu lisa, mis puudutas laenu edasist tagasimaksmist, nagu on ette nähtud ZID ZPK 2015 artikli 19e lõikes 1.

13. Pärast laenu suuruse sellist arvutamist seaduse kohase „laenu ümberarvestamise kalkulaatoriga“ („Izračun konverzije kredita“) võisid laenuvõtjad nagu ka hageja allkirjastada esialgsete laenulepingute lisad ja hageja maksis vastavalt lepingu käesolevale lisale alates 30. septembrist 2015 eurodes indekseeritud laenu tagasi uue laenu põhisumma ja uue intressimäärade arvutusega, mis olid määratletud *pro futuro*.
14. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et pank võis ZID ZPK 2015 artikli 19e kohaselt teha tarbijale ettepaneku kas sõlmida uus laenuleping või olemasoleva „endise“ laenulepingu lisa ning et pank otsustas teha laenuvõtjale ettepaneku sõlmida laenulepingu lisa, nagu on sõnaselgelt kirjas lepingu lisas, mille artiklis 1 on öeldud, et pooled sõlmivad lepingu lisa, ja selle lisa artikkel 24 on sõnastatud järgmiselt:

Artikkel 24.

„Algse lepingu ülejäänud tingimused ja tänaseni sõlmitud lisad jäävad muutmata ja jäävad siiski jõusse.“

Seega oli olemasoleva lepingulise suhte identsus tagatud.

15. ZID ZPK 2015 eesmärk oli võrdsustada Šveitsi frankides laenu võtjad eurodes laenu võtjatega, mis on saavutatud eespool kirjeldatud viisil ning seaduse eesmärk oli määratletud ja täpsustatud ZID ZPK 2015 artiklis 19b.
16. Käesolevas kohtuasjas tekib küsimus hagejale kui tarbijale hüvitise maksmise kohta põhjusel, et hageja kui tarbija väidab käesolevas menetluses, et ZID ZPK 2015 ei tunnistanud Šveitsi frankides laenu saajate õigust hüvitisele, sellisel viisil, et pangad maksaksid tagasi ebaõiglaste ja kehtetute laenulepingute alusel saadud soodustused, s.o nende ebaõiglaste ja tühistete lepingutingimuste alusel, mis käsitlevad Šveitsi frangi vääringuks määramist ja intressimäära määramist, mis tagaks, et tarbija leiaks end õiguslikus ja faktilises mõttes esialgsest olukorrast.
17. Selle tõenduseks rõhutab tarbija, et laenu ümberarvestamine kuni ümberarvestamise kuupäevani, s.o 30. septembrini 2015, toimus täpselt Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimust ja panga otsuse alusel muudetava intressimääraga seotud tingimust arvesse võttes ja rakendades nii, et ümberarvestamisel kohaldati kehtivana Šveitsi frangi valuutaklauslit ja kasutati samasid ebaõiglaste intressimäärasid, mida oli muudetud panga ühepoolsete otsuste alusel, nagu Šveitsi frankides antud laenude puhul, samas kui pärast 30. septembrist 2015 jätkati laenu tagasimaksmist, kasutades euro valuutaklauslit ning uus *pro futuro* määratletud intressimäär oli 5,84% ja kostja oli määranud selle jällegi meelevaldselt „võta või jäta“ põhimõttel.

18. Lisaks rõhutab hageja, et lepingu lisa sõlmimise ajal ei olnud tarbijal mingit võimalust talle pakutud lepingu lisa üle läbi rääkida, kuna lepingu lisa mis tahes aspektis reservatsioonide tegemine ja allkirjastamata jätmine tähendanuks, et tema suhtes ei kohaldata ümberarvestust, millega ta pidi nõustuma 30 päeva jooksul, nagu on sätestatud ZID ZPK 2015 artikli 19e lõikes 5.
19. Seetõttu väidab hageja, et tema hüvitis ei olnud üldse selle seaduse objektiks, hüvitise suurust ei olnud seaduses kindlaks määratud ning ei „Kalkulaator“ ega lepingute lisad [lk 6] ei arvesta individuaalset soodustust, mille pank ebaseaduslikult laenulepingu alusel sai, seetõttu käesoleva kohtuvaidluse puhul sellist talle makstava hüvitise suurust ei arvatud. Hageja tõendab seda esitades koos hagiavaldusega arvutuse. Ümberarvestamise järel määrati ümberarvestuskalkulaatoriga kindlaks hageja enammakstud summa tema tasutud maksete ja fiktiivse eurodes kindlaks määratud laenu vahena 119 406,91 Horvaatia kuna ulatuses, mida tarbijale ei makstud, vaid kasutati vastavalt ZID ZPK 2015 artikli 19c lõike 1 alapunktile c järjestikku igakuiste laenu osamaksete tasumisel pärast eurodesse konverteerimist ja nii, et see enammakse võis moodustada maksimaalselt 50% igakuisest osamaksest. Hagiavaldusele lisatud tarbija arvutused näitavad siiski, et pank sai ümberarvestuse tulemusena alusetult tarbija kahjuks soodustust summas 340 364,19 Horvaatia kunat.
20. Teisalt leiab käesolevas menetluses kostjaks olev pank, et ainuüksi lepingu muutmise ja selle lisa sõlmimise tõttu kaotas hageja õigusliku aluse, et väita, et esialgse lepingu tingimused on ebaõiglased, ja sellest tulenevalt hüvitise saamiseks, kuna laenu arvutati tagasiulatuvalt nii, nagu see oleks alates esimesest päevast olnud eurodes, mistõttu ei ole vaja tõendiks finantseksperitiisi, et määrata kindlaks täpne summa, mille pank esialgse lepingu ebaõiglase tingimuste tõttu alusetult sai.
21. Pärast lepingu lisa ülevaatamist jõudis eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldusele, et hageja ei olnud kunagi loobunud oma nõuetest, ta ei olnud loobunud õigusest saada täielikku hüvitist ega nõude esitamise õigusest ning õigusest õiguskaitsele ning sellist õigustest loobumist ei olnud ka seaduses sätestatud. Lisaks on liikmeriigi õiguses, tarbijakaitse seaduse (Zakon o zaštiti potrošača) artiklis 41, ette nähtud, et tarbija ei saa oma õigustest loobuda ega neid õigusi piirata, vaid ZID ZPK 2015 artiklis 19e on sätestatud, et pankadel on keelatud lisada lepingu lisadesse tingimust, mis puudutab tarbijatelt mis tahes õiguste äravõtmist, samuti mõistab eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtu otsust Ibercaya Banco (C-452/18) nii, et tarbija võib direktiivist 93/13 tulenevast kaitsest loobuda ainult siis, kui tarbija seda soovib ja väljendab sõnaselgelt, vabatahtlikult ja teadlikult.
22. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arutluskäigu kohaselt oli ZID ZPK 2015 eesmärk peamiselt sotsiaalne ja majanduslik; seaduse eesmärk oli hõlbustada tarbijatel laenu maksta ning asetada tarbijad olukorda, kus alates 30. septembrist 2015 maksavad nad laenu tagasi samamoodi nagu tarbijad, kes sõlmisid euro

valuutaklausliga laenulepingud. Seda tõendab ka asjaolu, et ZID ZPK 2015 ei parandanud ega korrigeerinud intressimäärade sätet, mistõttu näiteks ZID ZPK 2015-s endas ei olnud ümberarvestamise intressi arvutamiseks ette nähtud spetsiaalset meetodikat; samuti ei toonud see seadus kaasa laenude ümberarvestamist Horvaatia kunades nomineeritud laenudeks, ilma Šveitsi frangita.

23. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et ZID ZPK 2015 ei määranud iga tarbija kohta eraldi summat, mis vastab tarbijale laenulepingu ebaõiglaste, intressimäära ja vääringut puudutavate tingimustega tekitatud kahjule, see tähendab, et seaduses ei täpsustatud summasid, mida ettevõtja alusetult sai.
24. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et ZID ZPK 2015 võeti vastu 30. septembril 2015, see on pärast seda, kui tehti lõplik otsus intressimäära puudutava tingimuse tühisuse kohta, kuid enne lõpliku otsuse tegemist küsimuses, kas Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimus on tühine. Nii ei olnud seaduse jõustumise hetkel Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimuse ebaõiglus ja tühisus veel tuvastatud, kuna selles kohtuasjas tehti lõplik otsus alles kolm aastat pärast laenu ümberarvestamist ja laenu ümberarvestamine toimus täielikult kooskõlas Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimusega, muutes laenu ümberarvestamise aluseks Šveitsi frangi vääringuks määramise ja panga otsuse alusel muudetud intressimääraga seotud tingimused ning võttes neid arvesse ümberarvestuskalkulaatoris endas ning pealegi olukorras, kus seadus ei tuvastanud vääringu kindlaks määramise tingimuse ega panga otsuse alusel muudetud intressimääraga seotud tingimuse [lk 7] ebaõiglust/õiglust või tühisust/kehtivust, mis tähendab, et see küsimus oli algusest peale ette nähtud lahendada kohtumenetluse teel.
25. Eespool toodud asjaolu on oluline seetõttu, et ZID ZPK 2015 vastuvõtmine ja lepingu lisa sõlmimine 2016. aastal toimus pärast Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, mistõttu on Euroopa Liidu Kohtu pädevus vaieldamatu ja konkreetsel juhul esitatud küsimustele peaks vastama Euroopa Liidu Kohus.
26. Niisiis palub hageja, pärast ümberarvestamist, pärast seda, kui kollektiivse õiguskaitse menetluses tuvastati Šveitsi frangi vääringuks määramise tingimuse ebaõiglus, ning pärast seda, kui ta oli välja arvutanud panga poolt alusetult saadud soodustuste hüvitise, eelotsusetaotluse esitanud kohtul mõista pangalt välja kõik soodustused, mille pank oli laenulepingu alusel saanud, väites ja tõendades, et ümberarvestamine ei takistanud pangal neid hüvitamast või et see võimaldas tal hüvitist osaliselt vähendada laenukapitali osalise vähendamise teel, hageja rõhutab siiski, et järelejäänud laenukapital jäi suuremaks, kui see oleks pidanud ümberarvestamise päeval olema, kui oleks kaotatud ebaõiglased Šveitsi frangi vääringuks määramise ja intressimäära panga otsuse alusel kindlaks määramise lepingutingimused.
27. Seega tõendab hageja käesolevas kohtumenetluses, et ümberarvestamise tõttu ei leidnud ta end esialgsest olukorrast, see tähendab olukorrast, kui vaidlusaluseid

tingimusi või lepingut ennast ei oleks olemas olnud, vaid ta maksab ainult euroga seotud simuleeritud laenu ja ei ole seega saanud hüvitist ning et pank ei ole tagasi maksnud kõiki alusetult saadud soodustusi.

28. Alusetult saadud soodustuse suuruse võib kindlaks määrata käesoleva kohtumenetluse raames ja hageja lisas hagiavaldusele eksperdiarvamuse, mis soodustust tõendab.

ÕIGUSE ÜHETAOLISE TÕLGENDAMISE MENETLUS VRHOVNI SUD RH-s (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus)

29. Selle menetluse käigus tarbija hagiastjas algatas Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) 11. septembril 2019 viimase astme kohtuna „õiguse ühetaolise tõlgendamise menetluse“.

30. Tegemist on Horvaatia Vabariigi õiguskorras uue institutsiooniga, mida reguleerib tsiviilkohtumenetluse seaduse (Zakon o parničnom postupku) artikkel 502 jj, mis võimaldab Vrhovni sud RH-l (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) võtta seisukoha küsimuses, mis on siduv kõigile madalama astme kohtutele, mis vaatavad läbi nii menetluses olevaid kui ka algatatavaid kohtuasju, nagu on ette nähtud tsiviilkohtumenetluse seaduse (Zakon o parničnom postupku) artiklis 502n.

31. Õiguse tõlgendamise menetluses nr [...] otsustas Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) järgmise õigusliku küsimuse üle:

„Kas tarbijakrediidi seadust muutva ja täiendava seaduse (Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) (Narodne novine nr 102/15) alusel sõlmitud laenu ümberarvestamise lepingut tuleb pidada mittetäidetuks või kehtetuks, kui esialgse laenulepingu tingimused, milles on kokku lepitud muutuv intressimäär ja valuutaklausel, on tühised?“

Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) tegi 4. märtsil 2020 järgmise otsuse:

„Kui esialgse laenulepingu tingimused, milles on kokku lepitud muutuv intressimäär ja valuutaklausel, on tühised, on tarbijakrediidi seadust muutva ja täiendava seaduse (Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) (Narodne novine nr 102/15) alusel sõlmitud laenu ümberarvestamise lepingul [lk 8] õiguslikud tagajärjed ja see kehtib.“

32. Seejärel on liikmesriigi kohtupraktikas tekkinud kahtlusi ja erinevaid tõlgendusi selle õiguse ühtlustamise menetluses tehtud otsuse suhtes, see tähendab, et need puudutavad selles otsuses esitatud järeldusi ja selle mõju tarbijale direktiiviga 93/13 ette nähtud hüvitisele ning seega ka käesolevas kohtuasjas tehtavale lõplikule otsusele. Seetõttu on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsust ZID ZPK 2015

tõlgendamise kohta tuleks hinnata liidu õigusega vastuolus olevaks, kui ta tõlgendab eespool nimetatud seadust takistusena tarbijale hüvitise maksmisel.

33. Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsustas selles menetluses lepingu lisa kehtivuse üle, mille alusel laenu ümberarvestamine toimus, märkides kohtuotsuse põhjenduses, et esialgse lepingu lisa ei saa olla ebaõiglane ja tühine isegi siis, kui selle sisu põhineb *ex tunc* mõjul ebaõiglaseks ja tühiseks tunnistatud lepingutingimustel, ning seda põhjendusel, et selle laenulepingu lisaga luuakse sisuliselt uus, tarbija jaoks täiesti vabatahtlik lepinguline suhe, mis sõlmitakse ZID ZPK 2015 alusel, ning leidis, et ainuüksi sel põhjusel on laenulepingu lisa seaduslik, õiglane ja kehtiv.
34. *De facto* keeldus Vrhovni sud (Horvaatia kõrgeim kohus) kontrollimast, kas lepingu lisa on õiglane ja kehtiv, eeldades, et see on nii, ilma et oleks üldse võimalik selle lepingu lisa õiglust ja kehtivust hinnata ning vaidlustada, ehkki esialgse laenulepingu põhitingimused, mis on seotud lepingu esemega (Šveitsi frangi vääringuks määramine) ja hinnaga (intressimäära kindlaksmääramine), on juba tunnistatud *ex tunc* mõjuga ebaõiglasteks ja tühiseks.
35. Kuigi Vrhovni sud (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) on tolles menetluses otsustanud Euroopa Liidu õiguse kohaldamise ja tõlgendamise üle, see tähendab direktiivi 93/13, mis on liikmesriigi õigusesse üle võetud tarbijakaitse seadusega (Zakon u zaštiti potrošača), kohaldamise ja tõlgendamise üle, ei esitanud ta liidu tõlgenduse kohta Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimust ning otsuses kohus ei põhjendanud, miks ta Euroopa Kohtule eelotsuse küsimust ei esitanud, andmata seetõttu võimalust võtta seisukohta liidu õiguse õige tõlgendamise osas seoses küsimustega, mida käesolevas menetluses esitatakse.
36. Tuleb märkida, et Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) tuvastas liidu õiguse – käesoleval juhul kohtuotsuse Dunai – kohaldamise küsimuses üksnes selle, et kohtuotsus Dunai ei olnud kohaldatav, kuna selles kohtuasjas oli tegemist „muude faktiliste asjaoludega“ selles mõttes, et seadusandja sekkumine kohtuasjas Dunai oli vahetu, samas kui Horvaatia Vabariigi puhul oli laenu ümberarvestamine vabatahtlik ning tarbija ei pidanud sellega leppima ja lepingu lisa sõlmima, vaid ta võinuks jätkata laenu tagasimaksmist ikka nii nagu varem. Tõepoolest, ilma lepingupoolte tahteta poleks ümberarvestamist toimunud.
37. Sellegipoolest ei palunud Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) Euroopa Liidu Kohtul direktiivi 93/13 nendel muudel faktilistel asjaoludel tõlgendada.
38. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab ka, et õiguse ühetaolise tõlgendamise menetluses ei andnud Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) sõnaselget vastust põhiküsimusele, milleks oli tarbijatele hüvitise maksmine laenu ümberarvestamisest hoolimata, mille eelotsusetaotlus käesoleval juhul tõstatab, ja pank rõhutab, et Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsust tuleks tõlgendada nii, et pärast laenu ümberarvestamist ei ole tarbijal enam õigust

hüvitist saada, olenemata sellest, kas ta on sellise hüvitise täies ulatuses saanud või mitte, ning pole isegi vaja kindlaks määrata panga väidetavalt saadud soodustuste suurust.

39. Kui nii mõistetakse Vrhovni sud (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsust, see tähendab, et nii tõlgendatakse ZID ZPK 2015 ning käesolevas menetluses kostja tõlgendab otsust ja ZID ZPK 2015 niimoodi, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et selline arutluskäik võib olla vastuolus kohtuasjas Dunai (C-118/17) väljendatud Euroopa Liidu Kohtu tõlgendusega [lk 9] ja täpsemalt puudutab see vastuolu direktiiviga 93/13 tagatud kaitse tasemega, mis on kõne all käesolevas asjas.
40. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendab kohtuotsust Dunai nii, et Euroopa Kohus on võtnud õiguslikult seisukoha seadusandja sekkumise mõju suhtes tarbijate õigustele, mis tulenevad direktiivist 93/13, selles mõttes, et sekkumine ei võta tarbijalt õigust täielikule hüvitamisele ning eelkõige ei saa see võtta tarbijalt õigust nõuda tagasi alusetult saadud soodustusi, mille müüja või teenuste osutaja ebaõiglase lepingu või ebaõiglaste lepingutingimuste alusel sai, ning et õigust täielikule hüvitamisele ei mõjuta eriti sekkumise laad, see tähendab, kas see oli vahetu või vabatahtlik. Lisaks nähtub kohtuotsuse Ibercaja Banco (C-452/18) punktist 29, et tarbija ei saa vabatahtliku kokkuleppe sõlmimisel loobuda direktiivi 93/13 kaitsest ja seega õigusest täielikule hüvitamisele muul viisil kui sõnaselgelt, vabatahtlikult ja teadlikuna, ning eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tarbija ei ole käesoleval juhul loobunud talle tagatud kaitsest.
41. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab sellisele arutluskäigule kinnitust kohtuotsuse Dunai punktist 41 ja seal viidatud kohtupraktikast, milles on öeldud, et ebaõiglaseks tunnistatud lepingutingimust tuleb põhimõtteliselt käsitada nii, et seda ei ole kunagi olemas olnud, mistõttu see ei saa mõjutada tarbijat nii, et selle tagajärg oleks sellise õigusliku ja faktilise olukorra taastamine, milles tarbija oleks nimetatud tingimuste puudumisel olnud, või kohtuasja Mikrokasa (C-779/18) punktis 50 ja muus kohtupraktikas, milles Euroopa Kohus kinnitab, et lepingutingimuse, mis põhineb riigisisestel õigusnormidel, mida kohustuslikus korras kohaldatakse lepingupoolte vahel, võib ebaõigluse hindamisest välja jätta, mida käesoleval juhul ei tehta, kuna ümberarvestamine ja laenulepingu lisa sõlmimine sõltus tarbija tahtest, kellele lepingu lisa sõlmimine ei olnud kohustuslik ja kelle tahteta kui põhielemendita ei oleks laenulepingu lisa ega ümberarvestust.
42. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvamus kohaselt on ka direktiivi 93/13 põhjenduses 10 sõnaselgelt märgitud, et direktiivi 93/13 kõnealuseid õigusnorme tuleks kohaldada müüjate või teenuste osutajate ning tarbijate vahel sõlmitud kõigi lepingute suhtes, millest järeldub, et tuleb hinnata nii esialgse lepingu kui ka lisa läbipaistvust ja õiglust, nagu on öeldud ka viidatud kohtuotsuse Ibercaja Banco (C-452/18) punktis 39, milles on kirjas, et ka algset ebaõiglast lepingutingimust muutvat lepingutingimust võib pidada ebaõiglaseks, kui selles ei ole eraldi kokku

lepitud ja kui see põhjustab poolte lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalustamatuse.

43. Kokkuvõttes tõlgendab eelotsusetaotluse esitanud kohus direktiivi 93/13 ning kohtuotsuseid Dunai ja Ibercaja Banco SA nii, et olenemata sellest, kuidas liikmesriigi kohus hindab seadusandja sekkumise alusel sõlmitud lepingute lisasid, ei saa (ja ei tohi) need lisad kahjustada direktiiviga 93/13 tagatud kaitset, need ei tohi takistada kõigi ettevõtjate poolt alusetult saadud soodustuste tagastamist ja eriti ei tohi seda teha tarbijate tahte vastaselt sellisel viisil, kui tarbijad pole kunagi ja mitte kuskil loobunud sellisest kaitsest ja hüvitamisest, samuti pole selline loobumine seadusega ette nähtud.
44. Selline tõlgendus on kooskõlas ka tõlgendatava mõju doktriiniga, mis põhineb põhimõttel, et siin ZID ZPK 2015-s väljendatud seadusandja kavatsus ei olnud direktiiviga vastuollu sattuda, vaid seda rakendada, seetõttu tuleks liikmesriigi õigusnorme tõlgendada nii palju kui võimalik vastavalt nende eesmärkidele, see tähendab, et eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tema kohus on hoiduda kohaldamast liikmesriigi õigusnormi, mida tõlgendatakse kui tarbija subjektiivse õiguse õiguskaitset välistavat.

[lk 10]

45. Täpse eesmärgi, mida direktiiviga 93/13 seoses tarbijakaitsega taotletakse ja direktiivi sellise tõlgendamise vajalikkuse leiab eelotsusetaotluse kohus liidetud kohtuasjades Unicaja banco ja Caixabank (C-482/13–C-487/13) tehtud otsuse punktist 38 ning kohus võtab arvesse arutluskäiku, mille kohaselt võivad liikmesriigi õigusnormid alati kindlustada tarbijatele kõrgema ja rangema kaitse taseme kui direktiiv ise, nagu märkis Euroopa Kohus oma otsuses Caja de Ahorros (C-484/08) või otsuse Van Hove (C-96/14) punktis 27.
46. Teiseks, kui Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsus peaks olema selles konkreetses kohtuasjas kohaldatav ja ZID ZPK 2015 tuleks seetõttu tõlgendada nii, et tarbijalt võetakse igasugune hüvitis lihtsalt lepingu lisa sõlmimise teel, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et direktiivi 93/13 tõlgendatakse niiviisi tarbija kahjuks, mis tähendaks, et eiratakse iga liikmesriigi kohtu kohustust, mis tuleneb Euroopa Liidu toimimise lepingust ja mille kohaselt tuleb liikmesriigi õigusakte tõlgendada nii, et oleks võimalik saavutada direktiivis sätestatud eesmärk ja tulemus.
47. Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) otsuse selline tõlgendus, mille kohaselt kaotavad tarbijad õiguse hüvitisele, ilma et see oleks selles seaduses ette nähtud, ega poolte vahel kokku lepitud, ega ka tarbijatele laenulepingu lisa sõlmimise hetkel teada, et nad loobuvad millestki, rikub eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul Euroopa õiguse aluspõhimõtet, mille kohaselt tuleks Euroopa ja liikmesriigi õiguse normi tõlgendada sama sätte sõnastust ja eesmärki arvestades, ning see oleks vastuolus Euroopa Kohtu seisukohaga otsuse Dominguez (C-282/10) punktides 24 ja 27, direktiivi enda

eesmärgiga, nagu on märgitud põhjendustes, eriti põhjenduses 9, kohtuotsuse Dunai punktiga 41 ning otsuse OTP Bank ja OTP Faktoring (C-51/17) punktiga 83, milles Euroopa Kohus kinnitab, et ebaõiglast laadi ja tühisust tuleb hinnata laenulepingu sõlmimise hetkel, mis on selgelt sätestatud direktiivi 93/13 artiklis 4, seega on selles mõttes seadusandja hilisem sekkumine, milline iganes see ka poleks, täiesti ebaoluline, mis ei saa õõnestada seda ebaõigluse ja tühisuse tuvastamise meetodit.

48. Sellisele arutluskäigule leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus kinnitust ka kohtuotsuse Dziubak (C-260/18) punktis 52, liidetud kohtuasjades tehtud otsuse Unicaja banco ja CaixaBank (C-482/13–487/13) punktis 37, kohtuotsuse Banco Primus (C-421/14) punktis 61 ja liidetud kohtuasjades tehtud otsuse Gutiérrez Naranjo jt (C-154/15, C-307/15 ja C-308/15) punktis 61.
49. Eelotsusetaotluse esitanud kohus mõistab direktiivi 93/13 nii, et see lubab liikmesriikide seadusandjail sekkuda, kuid selles mõttes, et säilitada või vastu võtta norme, mis näevad ette ulatuslikuma kaitse kui see, mis on ette nähtud direktiivis, ning et selle direktiivi kohaselt saab seadusandja sekkuda üksnes juhul, kui see on kooskõlas direktiiviga 93/13 või direktiivi 93/13 artiklis 8 ette nähtud maksimaalse tarbijakaitsega, kusjuures see sekkumine ei saa kuidagi nõrgendada seda kaitset; sellise arutluskäigu leiame kohtuotsusest Dunai (C-118/17, punktid 43 ja 44).
50. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et käesolevas kohtuasjas otsuse tegemisel peab ta arvesse võtma ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) sätteid ja leiab, et käesolev kohtuasi kuulub liidu õiguse kohaldamisalasse, seega peaksid kehtima ka hartaga tarbijatele pakutavad tagatised, eelkõige artiklis 47 ette nähtud õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, mis annab igapäevasele õigused, millele ta võib tugineda liikmesriikide kohtutes, sealhulgas eraõiguslike isikute vahelises vaidluses ning harta artiklite 38 ja 47 tõhusa õiguskaitse põhimõtete tuleb järgida ka direktiivi 93/13 kohaldamisel; nagu tõlgenduses, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus tuletab kohtuotsuse Kušionova (C-34/13) punktist 47 ja kohtuotsuse Egenberger (C-414/16) punktidest 70–82.

[lk 11]

51. Kui ZID ZPK 2015 tuleks tõlgendada nii, et pärast selle kohaldamist, see tähendab lihtsalt laenulepingute lisade sõlmimisega kaotab tarbija õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile ja sellele, et talle makstakse tagasi summad, mis on saadud ebaõiglaste ja kehtetute lepingute ning ebaõiglaste ja tühistate lepingutingimuste alusel, leiab kohus, et vastavalt Euroopa Liidu õigusele ja tõhusa õiguskaitsevahendi põhimõttele harta artikli 47 tähenduses on ta kohustatud tagama direktiivi 93/13 täieliku õigusmõju, jättes kohaldamata kõik direktiiviga vastuolus olevad ZID ZPK 2015 sätted, ja teisisõnu, kui ZID ZPK 2015 tõlgendatakse sellisel viisil, siis seda ei kohaldataks ja kõik selle seaduse alusel sõlmitud lepingute lisad oleksid seetõttu ebaseaduslikud ja tühised.

52. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendab direktiivi 93/13 nii, et ükski õigusnorm, nagu ka ZID ZPK 2015-s sisalduv õigusnorm, ei tohi nõrgendada hagejale direktiivi 93/13 või tarbijakaitseaduse (Zakon o zaštiti potrošača) alusel tagatud õigusi, mille kohaselt tuleb taastada õiguslik ja faktiline olukord, kõrvaldades ebaõiglased tingimused, nagu poleks neid kunagi olnud, eelkõige õigus hüvitise saamisele kõigi nende soodustuste eest, mille kostja alusetult, just nende tingimuste alusel, hageja kahjuks sai.

LIIKMESRIIGI ÕIGUS

53. Mis puudutab liikmesriigi õiguse vastavaid sätteid, siis rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et võlaõigusseadus (Zakon o obveznim odnosima) sätestab, et kehtetut lepingut ja tühiseid lepingutingimusi ei saa tagasiulatuvalt kehtivaks tunnistada ja selle artiklite 322 ja 326 kohaselt tuvastatakse tühisus *ex tunc*, nii et tühisust hinnatakse ja tühisus tuvastatakse alates lepingu sõlmimise hetkest. Seega leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et selles mõttes on see seadus direktiiviga 93/13 kooskõlas.
54. Võlaõigusseaduses (Zakon o obveznim odnosima) on sätestatud, et kehtetu leping ei muutu kehtivaks tänu tühisuse aluse hilisemale äralangemisele ega saa muutuda kehtivaks tänu lepingu uuendamisele (ZOO artikkel 145), ega saa muutuda kehtivaks kokkuleppe alusel (ZOO artikli 158 lõige 2), sõltumata poolte vahel ZID ZPK 2015 alusel sõlmitud lepingu lisa õiguslikust liigitusest nagu on märgitud ZOO artikli 148 lõikes 1, mille kohaselt on varasema kehtetu kohustuse uuendamine kehtetu ning ZOO artikli 158 lõikes 2 on sätestatud, et kehtetu õigustehingu kohta sõlmitud kokkulepe on kehtetu. Nimelt tuleneb liikmesriigi õigusnormidest, et kui leping on kehtetu või lepingutingimus on tühine, ei saa pooled teha ühtegi õigustoimingut (uuendamine, kokkulepe jne), mille kohaselt need tühised tingimused oleksid õiguslikult rangemaks muudetud või muudetud õiguslikult kehtivaks, sest see on ilmselgelt vastuolus ZOO artikliga 322, mille kohaselt loetakse, et kehtetut õigustehingut pole kunagi olemas olnud. Seega on tegemist liikmesriigi õiguse üldpõhimõttega, mille mõte on just nimelt asjaolu, et tegemist on avalike huvide ja avaliku korra rikkumisega, mida aja möödumine ei paranda.
55. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et need sätted on kooskõlas ka liidu õigusega, nagu on täpsustatud näiteks kohtuotsuse Banco Primus (C-421/14) punktides 42, 43. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab ka, et ta ei tohi enda tõlgenduste ja selgituste põhjal asendada lepingus ebaõiglase tingimuste sisu sisuga, mida ei ole kindlaks määratud, nagu võib järeldada kohtuotsuse Abanca Corporation Bancaria (C-70/17 ja C-179/17) punktidest 54 ja 55, vaid need tingimused tuleb kõrvaldada *ex tunc*.

[lk 12]

56. Mis puudutab liikmesriigi kõrgeimate kohtute varasemat kohtupraktikat, siis viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi

kõrgeim kohus) varasemale kohtupraktikale, kes 27. juuni 2001. aasta kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas [...] otsustas, et õigustehingu kehtivust hinnatakse vastavalt asjaoludele ja õigusaktidele, mis lepingu sõlmimise ajal kehtisid ning sama seisukoha võib leida näiteks Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) [...] 28. oktoobri 2008. aasta otsusest ja Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus), [...] 11. aprilli 2007. aasta ja [...], 26. oktoobri 2010. aasta otsustest; selles küsimuses on olemas ka Ustavni sud RH (Horvaatia Vabariigi konstitutsioonikohus) väljakujunenud kohtupraktika, näiteks 17. septembri 2003. aasta otsus [...].

57. Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) väljendatud õiguslikes seisukohtades tagasiulatuvalt kehtivaks tunnistamise võimatuse osas kas uuendamise või kokkuleppe alusel viidatakse 8. septembri 2010. aasta kohtuotsusele [...], mille kohaselt ei saa kehtetut õigustehingut kokkuleppe alusel tagasiulatuvalt kehtivaks tunnistada, samas kui kohtuotsuse [...] kohaselt ei saa ka uuendades kehtetut õigustehingut tagasiulatuvalt kehtivaks tunnistada, mis on kooskõlas võlaõigusseaduse (Zakon o obveznim odnosima) artikliga 148.
58. Lõpetuseks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, viidates Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) 12. veebruari 2019. aasta kohtuotsusele, et ZID ZPK 2015 alusel laenu ümberarvestanud tarbijate õiguslik huvi on, et tuvastataks lepingutingimuste ebaõiglus ja tühisus, et nad saaksid selle tuvastuse alusel kasutada neile kuuluvaid õigusi ja milles Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) asus lepingu kehtetuks tunnistamise puhul tagasiulatuvalt kehtivaks tunnistamise küsimuses seisukohale, et see kehtetus tuleneb seadusest ja eksisteerib õigustehingu tegemise hetkest, kuid kehtetu leping ei muutu kehtivaks ka siis, kui kehtetuse põhjus hiljem ära langeb, välja arvatud ZOO artikli 326 lõikes 2 piiritletud erandjuhtudel, mida käsitletaval juhul ei esine (tühisuse põhjus oli väheoluline keeld ja leping täideti täielikult). Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab ka Vrhovni sud RH (Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus) 26. mai 2020. aasta otsusele, milles tunnistatakse kehtetuks ka laenu ümberarvestanud tarbijate õigus nõuda, et tuvastataks esialgse laenulepingu tingimuste ebaõiglus ja kasutada sellega seoses tarbijale antud õigusi.
59. Kohus esitab eraldi dokumendina liikmesriigi õigusnormide väljavõtte LISAS 1 ja LISAS 2 ning hagiavalduse ja poolte seisukohad LISAS 3.

Zagreb, 15. oktoober 2020.

Lisade loetelu:

1. Hageja 12. juuni 2019. aasta hagiavaldus.
2. Kostja 2. septembri 2019. aasta vastus hagiavaldusele.
3. Kostja 29. juuni 2020. aasta kiri.

[lk 13]

4. Hageja 2. oktoobri 2020. aasta kiri.
5. Hageja 7. oktoobri 2020. aasta kiri.
6. Tarbijakrediidiseaduse muutmise seadus (Zakon o izmjjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju)
7. Liikmesriigi õigusnormid

[lk 14]

[...]

[...]

TÖÖDOKUMENT